

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 71. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, augusztus 22.

A MODERN URALKODÓ.

A jobb keze még megvan, csak halála után fosztották meg tőle, nem úgy, mint sok utódát, akik egész uralkodásuk alatt balkézrel dolgoztak, sokszor kettővel is. Kilencszáztíz év előtt is úgy volt az már, hogy amit a kismemberek alkottak, az a társadalomé lett s amit a társadalom alkotott, betudták a nagy embereknek, hogy az egyensúly helyreálljon.

A nyugati kereszténység, a fajor műveltség hatalmas fölényét hozták be Magyarországra az Ur és az urak ezredik esztendejében. A fehér mén szügye utolsót fröccsent és egy hajnalon hiába lesték, hogy a keleti ég szürkülete meghasadjon és az örök napisten réragyogjon a hívős patakra, amelynél éldoztak neki.

Az ég keletje sötét maradt. Aznap nyugatról kelt fel a nap és azóta is kilencszáz esztendőn át.

A régi szép ideálokkal megdörmálták az utolsó pogányok vagyonát is; a lézadók vezéreitől elkobozták és a német lovagoknak adták, akik akkor hatalmas birtokokat szereztek Magyarországon, a népre pedig tizedeket vetettek a pannonhalmi apétság javára, mert ha csak az ideálokat vették volna el, akkor nem lett volna miből megalapítani a nyugati műveltséget és kereszténységet.

Egy embernek a nevéhez fűződhetik mindez, hogy könnyebb legyen a gyerekeknek a történelmi leckét emlékezni, de lényegileg még sem történt más, mint az, hogy az idegenekkel szövetkezve leverték a magyarokat és reájuk erőszakolták azt, ami nekik akkor modern volt.

A kulturának és haladásnak szekeré gurult be az érdekek jól kint kerekéin és a nagy király volt a nagy modernista.

Azóta is termettek újító királyok és csak az újítók lehettek nagyok még a királyok közt is.

S ki tudja, nem-e a közel jövő rejti ennek a történelmi ténynek a megismétlődését? Nem-e jön újra egy király, mint szent István, hogy úgy, mint ő, a második tört dőfje az alkotói mén szügyébe és a régi rendszerek törzsfőnökeit felégyelje a Kupa vezér példájára, mialatt a nyugati műveltség egy újabb áramlatával felüdíti országunk sorvasztó atmoszféráját.

— Fényképezeti cikkekben nagy raktár Horovitz Zsigmond papírárufizletében, Piac-utca 12., Csapó-utca sarkok.

Zárt ajtók mögött.

Írta: dr Kalmár Antal.

Egy marék sőr — szétaposva: ez Lukács László nagyenyedi beszéde. Teli meggyanúsítással, rágalommal, hamis védaskodásokkal, hazugságokkal és ha felne valaki tője: fenyegetésekkel. Utszéli beszédét még soha miniszterelnök nem mondott Magyarországon és soha fölöslegesebet, a mitől egy betűvel sem lett okosabb az ország. Ezt a magyar sajtó és a közvélemény ritka egyértelműséggel állapítja meg és így talán nem fölösleges az a kérdés, hogy: mire való volt az a muszkacári apparátussal való utazás? Csak azért, hogy Lukács László Nagyenyeden zárt ajtók mögött, szuronyerdők között tartson beszámolót néhány száz odavezényelt mungónak? Itt valami örület van s a muszka cár, aki nagyzási hőbortban szokott szenvedni, nagyzási hőbortjában csak Lukács Lászlónak hiteti magát.

Féltja a beszédnek mégis a hazugságok halmaza volt. Mert:

Hazudott Lukács László miniszterelnök akkor, amikor azt mondotta, hogy az ellenzék megakasztotta a parlament működését. Amyira nem akasztotta meg, hogy még a költségvetés letárgyalását is az ellenzék sürgelésének köszönheti az ország. Egyetlenegy törvényjavaslat elé sem gördített akadályt az ellenzék, csak a katonai törvényjavaslatok elé, de kérdezzük: mi jobb az országra nézve, az-e, hogy hetvenezzerrel több ujoncot adjunk, vagy ne adjunk — és három-négy száz millióval többet fizessünk Bécsnek, vagy ne fizessünk? Így tessék föladni a tételt és megkérdezni az országot, hogy: mi lát a jobb?

Hazudott Lukács László miniszterelnök, amikor azt mondotta, hogy az ő és Tisza István házszabály-revizója ugyanazonos a koalíció által csinált házszabály-revizióval. Látható hazugság ez, mert a koalíció házszabály-revizója a közös ügyekre nem terjedt ki, de nem terjedt ki még az Ausztriával való közös ügyekre se, — holott a Lukács-Tisza klotúrje minden törvényhozási tárgyra kiterjed, sőt a célja egyenesen az volt, hogy a közös ügyek törvényhozási tárgyai is klotúr alá essenek. Igenis, ezért hozatott, mert

ki az ördög akarhat például a magyar országgyűlésen egy telekkönyvi törvényt megobstruálni? Ellenben az Ausztriának adandó másfél száz ezer ujonc, az évi négy-ötszáz milliós közös költségek, a háromszáz milliós acélgyűk, a dreadnoughtokra való pénzpozsekolás, az örökös gyarmati és pénzügyi lekötöttségek, a Lukács-féle ischli klauzula és sok más nemzetnyomorító közös ördögségek mér igenis lehetnek obstrukció tárgyai akkor, ha a nemzetnek egy pénzen összevásárolt hitang párturalma ellen nincs más alkotmányos eszköze. Amde a Lukács-Tisza házszabály-revizója szerint soha nem lehet, — ha tehát Lukács mégis azt mondja, hogy az ő házszabály-reviziójuk olyan, mint a koalícióé volt — holott ég és föld a kettő közötti különbség: akkor kit könnyebb utólni: a sánta kutyát-e, vagy Lukács Lászlót a hazugságban?

Hazudott Lukács László miniszterelnök, amikor azt mondotta, hogy az ellenzék a katonai ügyekben Bécsnek olcsóbban kínálta fel magát, mint azt a mungópárt megselekedte. A régalom gaz magja itt abban áll, mintha az ellenzék több katonát és több pénzt ajánlott volna föl Bécsnek, mint amennyit annak a junius negyediki zsványság juttatott. A ki nyilvános helyen, egy miniszterelnöki hordó tetejéről ilyen vakmerő hazugságokat mer szélnék eresztetni, azt megtorlásul csak megfojtani lehet.

Csak a választójog tekintetében nem hazudott Lukács László; itt ridegen megmondotta, hogy választójogát, illetve ennek tervezetét még mindig nem ismeri meg az ország. Ami tengelye ma a magyar politikának, ami körül háborog az ország: azt a miniszterelnök nem tartja fontos dolognak az országgal megismertetni. Ellenben a bilincseket, amiket a választójogra rá akar rakni: azokat már fölmutatta a miniszterelnök ur. Az értelmi censznak a bilincsei például valami «megbízhatósági kellékek» lesznek, a titkos választást csak ott hozza be, ahol ennek «indoklottsága és jogosultsága» fennforog; a munkásság is kap választójogot, ahol ipari gócpontok vannak, de már a magyar mezei

munképarasztoknak még nőni kell a választójogig. Pár százezer munkás kap választójogot, de hogy ez egalizáló legyen: pár százezer női kiváltságos is kap választójogot. Óh, Lukács László nem ravasz örmény, Lukács László liberális ember!

Végül pedig följegyzünk két történelmi riába való kérépet. A Bethlen-kollégium háromszáz esztendő óta látja el Erdélyországot értelmiséggel és társadalmi magyar erővel. És ebben a kollégiumban a vezető emberek a kollégiumi könyvtárnak a kulcsát oda dobják a főispánnak: itt van, mutasd meg a könyvtárt a miniszterelnöknek, ha megakarja nézni, de mi nem vezetjük, nem kalauzoljuk! Így beszélnek a miniszterelnökkel nem holmi analfabéták, nem Kleon-féle demagóg népség, hanem Erdélyország egyik legelső kulturális intézetének a vezető tanárai. Mi hát a lesújtó történelmi egy miniszterelnök politikájára nézve, ha ez nem történelmi?

A másik pedig: Lukács László oldala mellett ott volt mostoha fia, ma már az örökbe fogadott Királyi Herzfiu. Szinte tüntetett vele. E fiudól pedig gróf lesz: akárki meglássa! — Mert Bécs nem haláttan ott, ahol jutalmazni kell a junius négy-féle szolgálatokat!

A városok fejlesztése.

Az új városi törvény.

A városok fejlesztéséről szóló 1912. 48. törvényekről a hivatalos lap egyik legutóbbi száma közölte. Az új törvény egyrészt helyes fölismerés és honorálásán gyökeredeznek azok a nagy feladatok, amiket a városok kulturális és közigazgatási téren eddig is végeztek és másrészt számol a folyton haladó és fejlődő korrall megnövekedett igényekkel, melyeket a városokkal szemben támasztani lehet, de, amelyeknek megvalósítását eddig a városok kizárólag saját erejükre támaszkodva, kevés kivétellel, alig voltak képesek kielégíteni. Az új törvény több millió

Butorok

legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhetők be

Nemzeti Orfeum és Kabaret

Petőfi-tér 9. A vasutállomással szemben.

Teljesen új társulat! Világvárosi attrakciók Naponta új bohózatok.

Kezdete 9 órakor. Belépő-díj 1 korona Számos látogatásért esedez az Igazgatóság.

nyí állami segítséget juttat e célból a városoknak, ezzel kapcsolatban gondoskodik arról, hogy a városok tisztviselői az állami tisztviselőkkel egyenlő ellátásban részesüljenek és végül adminisztrációs intézkedéseket tartalmaz a városok vagyonkezelésének egyszerűsítéséről.

A törvény az összes törvényhatósági és rendezett tanácsú városok tisztviselőit a VI—XI. fizetési osztályra sorozza, teljesen azonos fizetéssel az ugyanazon fizetési osztályokba tartozó állami tisztviselőkkel. Az állam isegély lehetővé teszi, hogy azok a városok, amelyek anyagi helyzetüknél fogva nem tudtak tisztviselőiknek megfelelő fizetést adni, — ezentul a végzett nagyjontosságú munkássághoz mért dotációt adhasanak. A városi tisztviselők fizetési osztályokba való sorozása azonban nem jelenti azt, hogy egyes gazdag városok magasabb fizetést ne adjanak a törvényben előírt fizetésnél, hanem csak azt, hogy az állami segély révén kötelesek a törvényben biztosított minimumot juttatni az alkalmazottaknak.

Szociális szempontból nagyjelentőségű az új törvény ama rendelkezése, mely a rendezett tanácsú városokat

nyugdíjintézetek

létesítésére kötelezi, ezzel is biztosítani akarván a városi tisztviselők egyenlő elbánását az államiakéval. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy a törvény 1913 január elsejétől a városi tisztviselőkre is kiterjeszteni rendel az állami tisztviselőknél járó családi pótlékot, teljes egészében előttünk áll az a nagy és jótékony munka, melyet a törvényhozás az eddig rendezetlen állapotok rendezésében kifejtett. Ezzel szemben elenyésző jelentéktelenség az a kötelezettség, hogy a törvényhatósági városoknál eddig bizalmi állásoknak tekintett, — például tanácsnoki állásoknál az 1885. I. törvény cikk rendelkezései irányadók, vagyis jogvégeztséget kíván ezen állások viselőit. A gyakorlatban ennek az intézkedésnek a végrehajtása semmi nehézséggel nem jár, mert hiszen ma már alig van hasonló állásra pályázó, aki a kellő kvalifikációval ne rendelkezne.

Az új törvény másik nagyjontosságú rendelkezése a városok

vagyonkezelésének

egyszerűsítéséről szól. A városokról szóló 1886. 22. törvény cikk ugyanis a sokféle formalitás kötelező betartásával teljesen megbénította a városok gazdasági életét. Hogy egyebet ne említsünk, városi ingatlan és kisajátítási ügyeket eddig három egymásután következő közgyűlés tárgysorozataira kellett kitűzni és ezenfelül még belügyminiszteri jóváhagyásra is szükség volt. Ezentul egy közgyűlés határozhat ezekben az ügyekben és a belügyminiszterhez csak abban az esetben kell felterjeszteni, ha a szóban forgó ügyet tizenézer koronánál nagyobb összeget tesz ki.

Ugyiszintén nagyjelentőségű az az újítás is, mely felhatalmazza a városokat, hogy különböző városi gazdasági áruk szabályozása céljából alapított versenyzemek díjait közadómódjára, közigazgatási uton hajthassa be. Ennek az intézkedésnek az előnye abban rejlik, hogy a város megszabadul sok hosszadalmas bürokráciától, melynek utvesztőiben a várossal szemben álló magánfél mindig kényelmesebben mozgott és leggyakrabban csak igen elkésve érvesztülhettek a város jogai.

Lényegében ezek azok az új intézkedések, melyek hivatva vannak egyrészt magának a városnak, másrészt alkalmazottainak helyzetét kedvezőbbé tenni az eddigi állapottal szemben. Vannak ezenkívül természetesen sokféle más, nagyjontosságú kívánságai a városoknak, amelyek ez a novella még nem szabályozott. A törvényhozás azonban még maga sem tekinti befejezettnek ezirányú tevékenységét, ami legjobban kitűnik a törvény 30. szakaszából, melyben a képviselőház kötelezi a kormányt, hogy két éven belül törvényjavaslatot terjesszen be a városok közigazgatásának, és háztartásának rendezéséről, valamint a rendőri intézmény szabályozásáról.

Hatósági cselédközvetítő.

Működik már — Pécssett.

Most, hogy a nyári üdüléseid, fürdőid, szabadságokról kezdenek hazaszállingózni a városlakók, ismét aktuális kezd lenni, talán aktuálisabb, mint bármikor, ez évben a cselédmizéria és a hatósági cselédközvetítő létrevaló ügye. Nemrégiben éppen az «Uj Debreczen» volt az, amely hasábjain megpendítette a hatósági cselédközvetítő eszméjét, hangoztatta nélkülözhetetlen szükségességét. Ugy látszik azonban, hogy a hatóságok nem tartották olyan fontosnak a háziasszonyok és a nagyközönség ügyét és érdekét, mint mi és nem igen törődnek vele.

Pedig, hogy mennyire életképes, — azt bizonyítja a Pécssett csak a legközelebbi multban felállított «Hatósági Helyszerző» működése és virágzása. Ime, egy pécsi lap társunk erről így ír: «Napról-napra nagyobb az érdeklődés a városi cseléd-közvetítő intézet és cselédotthon iránt. A cselédok mind több bizalommal keresik fel a hatósági intézetet és az ott-hont és a városok részéről is még mindig érkeznek a megkeresések, a melyekben adatokat kérnek az intézet felállításáról, szervezéséről és működéséről. Most Veszprém város érdeklődött a pécsi cselédközvetítő után és ez a rengeteg érdeklődés mutatja, hogy országosan milyen nagy szükség van a cselédügy gyökere és jó rendezésére.»

Vajjon meddig késik még az a kor, amidőn Debreczen is elsőként fog érdeklődni egy, a lakossága kényelmét előmozdító intézmény iránt? Arról már nem is álmodozunk, hogy valamilyen szociális intézmény tőlünk induljon el országos hódító körútra!

Modern és a legjobb
Villamos
berendezések
rendelje meg
FÖLDVÁRI-nál
üzleti telefon 168
gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Borzalmas vasuti elgázolás Darabokra tépte a vonat.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a hajdusoboszlói vasuti vonal 110. és 111. számú őrházai között a nyílt pályán. Egy eddig ismeretlen munkésember véreben gázolt a vonat és roncsolta össze a felismerhetetlenségig a szerencsétlent.

Ma reggel az egyik pályasőr fia lakadt a borzalmas leltre. Rögtön értesítették a debreczeni vasuti rendőrséget a borzalmas esetről. A helyszíni szemlét és a vizsgálatot még a délelőtt folyamán megtartották, a mikor is megállapították a következőket:

Az ismeretlen munkésember ittas állapotban került a pályatesztre. Elnyomta az álmot és így nem hallotta meg a közeledő 1778-as tehervonat dübörgését. A vonat borzalmas módon végzett a szerencsétlennel: fejét és egyik lábát többől lementszette, testét pedig felismerhetlenségig szétromcsolta. Rémes látványt nyújtott az elgázolás színhelye: csupa vér, csontszilánk, agyvelődarab volt a pályatest.

A rettenetes véget ért embert be szállították a debreczeni kórház hullakamrájába. Személyazonosságát ezideig nem sikerült megállapítani. Valami fűtőmunkás lehetett a boldogtalan. Mivel hűntény esete nem forog fenn, a kir. ügyészség a holttest eltemetésére az engedélyt megadta.

Szeged - Debreczenről.

Haragusznak a szegediek.

A szegedi egyetem egyik legbuzgóbb apostola, dr. Lázár György «Főiskolánk» cím alatt cikket írt a Szeged és Vidékébe, a cikkek Debreczen is érdekelhető része a következő:

«Alea jacta est. A Debreczenben és Pozsonyban felállítandó tudományegyeteméről szóló törvény a király által szentesített. Amiért Szeged három évtizedet meghaladó idő óta legjobb erőit áldozá, amiért saját emelkedése és az Alvidék kulturája érdekében oly áldozatot volt hajlandó hozni, amilyent egyetlen város sem ajánlott fel: az a kívánsága nem teljesült. Roma, locuta, causa finita: az egyetemről elestünk.

Az évtizedek óta folyó versenyben Szeged rovására más városok vitték el a pálmát. A magyar kultúrpolitika szempontjából helytelenül, érthetetlenül. Magyarország felső fele, mint azt már gyakran ki is mutat-

tam, köztudomású is, — főiskolákkal bőven el van látva; alsó felében csak két jelentékeny áll fenn: a pécsi és kecskeméti. Sem Debreczen, sem Pozsony nem fekszik Magyarország alsó felében. Visontay János ugyan földrajzában — amelyet kisdiákkorunkban tanultunk — Debreczent a nagy magyar alföldre, Pozsony pedig a kis magyar alföldre helyezi; világos azonban, hogy az akkori időben kíváló geográfus az Alföld fogalma alatt nem az ország alsó felét, hanem a hegyes vidékkel szemben síkfelület értett. Amellett Debreczent lakossága zárkózott, exkluzív karakterénél fogva soha nem tartják alkalmas határára esik. Politikai evolúciók után bekövetkezett államterületváltozások folytán kerülhet egyetem az ország határára, de hogy normális viszonyok között az ifjúságot bizonyos periferián belül összpontosítani hivatott intézet studio a periferia széleire téessék, az helytelen is, érthetetlen is. Amellett kétségtelen, hogy kulturális hivatást teljesíthet mindkettő, magyar nemzeti missziót megoldani egyik sem fog. Mindkettőt és teljesen csak Szeged oldhatta volna meg. De hát a lett dologgal szemben a filozofálás nem segít: kétségtelen, hogy a magyar Alvidék igénye kielégítetlen maradt.»

Ugy-e bár, érdekes? A dr. Lázár György cikkéhez, azt hisszük, felesleges fűzni kommentárt... Haragusznak a jó szegediek. És, valljuk meg, okuk is van a «haragra». Mindegyiket pedig vigasztalhat az a tudat, hogy a jó szegediek haragudhatnak, ám azért Debreczen mindennek dacára is egyetemi város lesz.

Lopás a fürdőben.

Egy átdorobozolt éjszaka után fűdni ment ma reggel két jóbarát: Bencze Mihály kertész és K. J. közműves. Vigan lubickolva élveztek egy darabig a langyos fürdő kellemességeit, amíg az egyikük — Bencze — elaludt.

Barátja gondolt egy nagyot és megrészt: kikutatta zsebeit és a nála levő 210 koronából 110 koronát — zsebrévágott. Mikor Bencze felébredt, ijedten vette észre, hogy meglópták. A rendőrségre sietett, ahol csakhamar kinyomozták a tolvajt K. J. személyében. Bencze pénze tehát megtérült, hanem a hűtlen barát ellen a rendőrség természetesen megindította az eljárást.

**Makulatura papiros
kiló- és mázsánként el-
adó Darabos-utca 7. sz.
a kiadóhivatalban.**

Mikor a vasutas nyaralni megy.

Mayer Ferencz debreczeni szabómester nyaralni ment. Amíg a nyugalom és pihenés napjait élvezni akarta, üzletét megbízhatónak hitt Szecsei János nevű tanoncára bízta.

A fiu azonban rutul visszaélt gazdája bizalmával. Egy szép napon Hopp Aladár nevű társával felfestette a gazdája szekrényét és onnan több értékes ruhaszövetet ellopott, a melyeket aztán elzalogosított. A pénzt aztán Hopp Aladárral együtt elverték.

Szecsei János bűnének tudatában Tiszafüredre szökött, majd hazajött és itt bujdosott, míg a rendőrség el nem csipte. A rossz utra tévedt fiút a rendőrség letartóztatta.

HIREK.

Katona nóta.

Rettenetes nagy szomorúság
Ütött a szívemben tanyát,
Mire az idő őszre fordul,
Katona leszek majd, na hét!
A rendelet az megjelent már.
A rendelet, az szigorú...
Katona lesz a gacsos lény,
A nagyitű, a nagygyőrü.

A füleimnek párja nincsen.
Olyanok, mint egy legyező.
A korszón széz lépésre mondták,
Ha meglétták, nagy: hej! ez ő.
A füleimmel takaróztam
Hídegebb őszi éjeken,
S a füleim hiába nőttek
Ily abnormisra énnekem.

Pedig velem — de istenemre —
El lesz csufítva a sereg.
Gacsos lábom közt alagut van
És légvonat jár, hűs, meleg.
A talpam ludtalp, gyaogolni
Ilyen talpakkal nem lehet...
S leveznek mégis, szinte hallom,
Hogy a bizottság mint nevet.

A természethez szünte szó fér,
A nagy Novelli Ermete,
Nem hős, de klaun lett volna, hogyha
Ilyen lett volna a termete.
Hogyha modell-pályára lépnék,
Igy szólna a Zala s a Telcs:
Eredj a sárgata te nimand,
Aktóddal kétségte ne ejts.

Az arcomat se mintázná meg
Stróti, legfeljebb Simai,
Mert nem vagyok szép. Mégis olyan
Ijesztő nap ez a mai.
Tudom, érzem, mégis fevesznek.
Tudom, hogy katona leszek...
Szerkesztő ur, a félelemtől
Eldőb-utóbb, de megveszek.

Különbben az sem érne semmit,
Vesztett ember is kell nekik.
Mit csináljak? Biz belenyugszom,
Az embert mindig érhetik
Véletlenül, lehet az is, hogy
Meggsepít az egyenruha...
Buknak a nők rám, katonára,
Kinek a szive nem puha.

— **Ujfajta cigaretták.** Teleszky János pénzügyminiszter, a dohányjövődéki igazgatóval lefolytatott tárgyalások után abban állapodott meg, hogy három fajta új cigarettát hoz forgalomba. Aranyvégű, parafavégű és közönséges simavégű cigarettákat, melyek már az összes tőzsdéken kaphatók lesznek.

— **Elfogott notórius kerékpártolvaj.** Jó fogást csinált tegnap a debreczeni endőrség: kézrekerítette Serkőzy József hírhedt kerékpártolvajt, aki legutoljára Czobán Dániel 260 kor. értékű biciklijét lopta el a Debreczeni Első Takarékpénztár épülete elől. A notórius kerékpártolvajnak sok bűn terheli a lelkiismeretét. Atadják a kir. ügyészségnek.

— **A margittai választás.** A margittai kerületben hétfőn volt a választás. Madarassy Gábor államtitkár a munkapárt jelöltje volt az egyedüli jelölt és így a választás egyhangú volt. A kerület küldöttsége kedden vitte Budapestre Madarassy államtitkárnak a mandátumot.

— **Egy kakas, hét tyúk.** Pecze Eszter Ötvös-u. 78. sz. alatti lakosnő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt éjjel belopózkodott a tyúkóba és onnan egy kakast és hét tyúkot elemelt. A rendőrség keresi a tyúktolvajt.

— **A «Charles-cirkuszról»** így ír az «Aradi Közlöny»: «Az érdekesítő torzalmak szenzációja. Rettenetes elszántsággal s az idegek teljes felkorbácsolásával végezte izgalmas produkcióját tegnap este a Charles-cirkuszban a rettenthetetlen állatszajdító. Huszonöt vad oroszlan irtózatossá ordítózása reszkettette meg a levegőt, midőn Miss Charles belépett az aréna s csodálatos hidegvérrel, lenyűgöző mosolyjával megfékezte a bestieket. Mint kezes bárányok végeztek ezután produkciójukat a vadállatok, bár nem egyízben kiakart törni belőlük a puszták ősi s megfélemlíthetetlen vadsága s rá akartak magukat vetni szelídítőjükre. Amde ennek egy parancsszava, egy mosolya s egy mozdulata megfékezte a puszták lázadó királyját. A közönség frenetikus tapsa jutalmazta a hős és ügyes domptouset, kinek a huszonöt oroszlanval való mutatványai a legszeszécsőbb cirkuszi jelenetek, amiket valaha csak elképzelni is lehetett. A pompás produkciókra, melyeket a legbámulatosabb eredeti bemutatók s egyéb mutatványok követnek, felhívjuk a közönség figyelmét annál is inkább, mert a nagy-szerű cirkusz csak rövid ideig játszik még Magyarországon s így csak magamagát fosztja meg a közönség a legpompásabb élvezettől, ha nem látogatja meg a világhírű Charles-cirkuszt.»

— **Nyilvános köszönet.** Özv. Adler Ignácné, Bernfeld Sámuelné, Csillag Józsefné, Szatmáriné, Ippen Józsefné és Grünhut Sámuelné debreczeni urinők a faluszlattinai tűzkárosultak javára egy láda ruhát küldtek kiosztás végett. A szegény, tönkretutott károsultak nevében ezúton mondok a nemes szívű rendeltetésre jutott adományokért mély köszönetet. Faluszlattina, 1912. aug. 18. Gabányi Áron közjegyző.

— **Hűtlen barát.** Bodmárik Ferencz Ispotály-utca 19. sz. alatt lakó szociálistáknak segédpanaszt tett a rendőrségen M. J. lakatossegéd barátja ellen, akivel együtt laktak és aki az elmúlt éjjel — miután egy csomó ruhát és apróságot magához vett — elszökött tőle. A rendőrség keresi a hűtlen barátot.

— **Kiutasított tolvaj.** Veres György tiszafüredi 22 éves kocsislegény Szillegyi János Széchényi-utca 49. sz. alatti lakostól 22 koronát ellopott. — Tettét beismerte. A rendőrség Veres Györgyöt örökre kitiltotta Decreczen város területéről.

— **A nagyszalontai ipartestület jubileuma.** Szeptember 10-én üli meg a szalontai ipartestület fennállásának negyedszázados jubileumát. Az ünnepségre nagyban készül az ipartestület vezetősége s a jelektől itélve, országgraszolóan emlékezetes lesz ez a jubileus forduló. A rendezőbizottság megrizta Szathmáry Béla ipartestületi jegyzőt, hogy a testület történetét írja meg s azt egy díszes emlékműben fogja kiadni. A hivatalos ünnepély a város háza dísztermében fog lezajlani szeptember 10-én s este a Központi-szálló Vigadótermében nagy monstre-hangverseny lesz. Erre a hangversenyre máris sikertült több olyan jeles művészt megnyerni, akiknek szerepése előre is biztosítja úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikert.

— **Uj szálló.** Impozáns látványossága a fővárosnak a Zsigmond-utca 38-40. szám alatt újonnan épült hatemeletes Grand Hotel «Esplanade»-nagy szálló, mely augusztus 15-én nyílt meg. A szálló a Rózsadomb fővénen fekszik, szemben a Szent Lukács- és Császár-fürdővel, tehát egyik fővonalon és a keleti, nyugati, keletvidi és déli vasúti pályaudvaroktól majdnem egyenes vonalban, villamoson pár perc alatt elérhető. Maga a szálló nagyarányú épülete, hatalmas méreteivel, izléses építkezésével, már külsőleg is kellemesen nat. Hatalmas hallgatól, fényesen berendezett étterem, tágas, magasan épült kávéház nyílik. Van nagy térszolgátoerem, kényelmes olvasó-, írószoba és fürdő. Az emeletre modern személyszállító liftek vezetnek. A szállónak 250 szobája van. Minden egyes szoba gyönyörű rézburor berendezéssel, felszerelve hideg- és melegvizzel, villamos világítással stb. stb. E nagyarányú vállalatot gyakorolt, e téren már évtizedek óta működő Pallai Miksa igazgató-tulajdonos személyesen vezeti, ki a Deák Ferencz- és István Király-szállodák alapítója is volt. A szálló vezetősége kitűnő ételekről, italokról és ezentelül még pensio rendszerről is gondoskodott, valamint az összes pályaudvarokon autójáratot tartf őnn.

Ó, ez a szép nyár!

Időszerű fürdőlevél.

Mennyire vártunk téged, ó, isteni augusztus! Te voltál egyetlen reményünk, hogy rekkenő hőséggedre való hivatkozással kikaparnázhatunk egy kis hivatali szabadságot, s elmene-külhetünk a gyönyörű nyári fürdők fenyveseinek hűvös magányába.

Hja, de az ember tervez és a meteorológiai intézet végez. A nyár megszökött, mielőtt megjött volna s szénalom kelt szívünkben a szegény nyaralók iránt.

Azonban tévedtünk és ezennel visszavonjuk a szénalmát, mert Bivalytusnéd fürdő igazgatósága éppen most küldött be hozzánk prospektust, amely rendkívül megnyugtató s így hangzik:

Bivalytusnéd a legkitűnőbb nyári szórakozóhely! Felhívjuk a közönség figyelmét e pompás természeti szépségeken bővelkedő helyre. Az igazgatóság a fürdővendégek pazar szórakoztatásáról gondoskodik. Naponta

nagy rúdli és hobs-verseny a méla völgyekben. Esténként a jégpályán gyönyörű kivilégítés és hólapdamérikzés. A legmodernebb fürdőkészülékekkel felszerelt nagyszerű nyári télikertben elsőrangú cigányzene. A fedett parkban prém-korzó. A legszebb prémes bunda női tulajdonosa jutalmul egy miniatűr jégpalotát kap. Második díj egy pompás gyöngyosor a vendégek megfagyott könnyecskéjeiből. Meglepő specialitás az elázási verseny. Aki leghamarabb bőrig ázik, az ingyen kap egy nagy adag forró fagylatot. A tavon csónakázás és korszolyázás, teljesen veszélytelen, a víz fenékgig le van fagyva. A szezon egészen addig tart, míg az őszi és téli meleg idők be nem következnek.

Reméljük, hogy ezek után Bivalytusnéd eléri látogatottságban a magyar fürdők rekordját.

Felállítják

a honvéd tüzérséget.

A jövő év március havában felállítják az első két honvédtüzér ezredet. Ezeket az ezredeket a császári és királyi közös hadseregnek szerezik fel s aztán szakképzett emberekkel ellátva adják át a honvédségnek, a hol már most gondoskodnak a szükséges nyerges és húzólovak betanításáról. A többi tüzérezredet a közeli évek folyamán oly mértékben fogják felállítani, amily mértékben sikerül megfelelő számú legénységet kiképezni. Terv szerint összesen nyolc tüzérezredet — hetven úteget — fognak felállítani; ezek közül nyolc úteget Horvát-Szlavóniában fognak elhelyezni.

Az első honvédtüzérezredet Budapest kapja meg, míg a második valószínűleg a debreczeni lovas hadosztályparancsnokság keretében kerül. A két első honvédtüzérezred minden valószínűség szerint mezei tüzérség lesz.

A honvédtüzérség tisztisükségletét első sorban a közös hadseregtől önkéntes állépisre jelentkező tisztek kontingenséből fogják fedezni. — Azután a honvédtüzérezred tiszte közül fognak néhányat két évi próbaszolgálatra átvezényelni s végül már most ősszel felállítják a Ludovica Akadémián a honvéd-tüzér tisztképző tanfolyamot. A honvédtüzérség egyenruháját illetőleg még nem történt döntés, de a terv szerint hasonló lesz a közös hadseregéhez s ettől csak a zsinórzat alkalmazása által fog eltérni.

Tarka krónika.

Ez is házassági história, de már a krízis állapotában, vagyis akkor, a mikor a kérő beállit a papánóz és megbeszéli vele.

A kérő tíz év óta tartó pillanatnyi penzzavarát igyekezett rendezni. De a hozománykérdések körül nézeteltérések támadtak. A kérő hűszke főlénynyel jegyezte meg:

— De uram, nekem husz ósóm van.

A pénzügyi körökben jönevű börtianer mosolyogva legyintett:

— Husz ós? De negyven hitelezője is van...

A szerkesztésért felelős Voith György.

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér**. **Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kéretik.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órás és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

1332. v. k. sz.
1912.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2211—10 1911 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Magyar Általános Takarékpénztár Reszvénytársaság részére 449 kor. tőke, ennek 1910. év ápr. hó 1 napjától számítható 5% kamatai és az eddig összesen 124 kor 87 f. perkölttség erejéig 300 korona törlesztett összeg betudásával 1911. évi augusztus hó 28-án bíróság felülfoglalt és 3642 koronára becsült házbutorok, fali képek és gyorssajtó-

ból álló ingóságok **1912. évi augusztus hó 23 ikán délelőtt fél 10 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán Gróf. Dégenfeld-téren 4. sz. a. s. folytatolag Csap -u. 9. sz. háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debrecen, 1912. augusztus 4-én

Török Péter.
bírói kiküldött

Grand ESPLANADE SZÁLLODA Nagy Budapest, III. Zsigmond-utca 38-40. telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett **250 szobával** Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás, Liftek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.

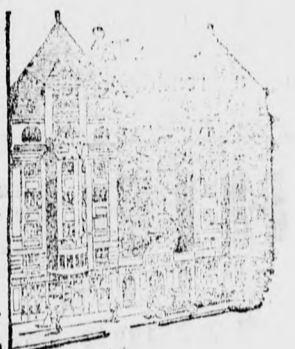
Penziórendszer is.

Kereskedelmi utazók és fordulóknak igen alkalmas.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak.

Uri és női fodrász a házban.

A vonatokhoz saját autojáratok. Szives pártfogást kér **Pallai Miksa,** igazgató tulajdonos.

CHARLES CIRKUSZ

Augusztus 28-án Debreczenbe érkezik!

— 10,000 m² sátortelep az előadási fősátorral, mely 6500 nézőt fogad magába. —

EUROPA

legnagyobb vándor látványossága!
legizlésesebb cirkusza!
egyetlen utazó állatkert cirkusza!

Állatkert!
Cirkusz!

Elsőrendű nemzetközi artista ensemble!

Amerikai
arányok

Oroszlánok, királytigrisek, fókák, zebrák, lámák, zsiráfok, tapirok, jegesmedvék, struccok, vizi lovak, tevék, elefántok művészileg idomítva.

nemesvérű idomított fajló

➡ Egy sereg kínai, arab, tripoliszi, indiai fakir, cowboy, stb. artista-csoportok! ➡

csak **7** napig

Megnyitó előadás

Augusztus 28 án este 8 órakor

csak **7** napig